

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 4 Decembre 1896.

În parlamentul țerei se desbate asupra adresei cu care parlamentul voește să răspundă la mesagiul de tron.

Desbaterea acăsta de comun e chemată a limpezi ideile, cari vor forma obiect de discuțiune, și în cari vor fi îmbrăcate proiectele de legi în sesiunea respectivă.

În desbaterea asupra adresei și află expresiune mai ales ținuta partidelor opoziționale, fiind mesagiul de tron programa de lucru a guvernului.

Urmăz de aici, că fie-care partidă politică prezintă adresa la mesagiul de tron, în care se arată pozițiunea ce se va lua față cu guvernul în singuraticile puncte ale mesagiului, totodată se indică dacă opozițiunea va veni să soliciteze proiecte de legi la cari guvernul nu a reflectat.

Desbaterea acăsta este deci oglinda în care se uită toți, cari voesc să știe ce curs vor avea desbaterile în decursul sesiunii întregi.

În desbaterea actuală nota dominantă o face plângerile asupra corupțiunii dela alegerile trecute.

Tôte trei adresele partidelor opoziționale se ocupă cu corupțiunile de tot soiul dela alegeri. Partida kossuthistă mai puțin atinge corda acăsta, deoarece candidații ei nu au venit în colisiune cu candidații guvernului.

E caracteristic, că între guvern și între fracțiunea partidei kossuthiste s'a format un feliu de communism, o lucrare cu plan și o înțelegere, care nu a ramas neobservată.

Fracțiunea kossuthistă, care susține întru toate principiile lui Kossuth, care a detronat casa de Habsburg, fracțiunea acăstă extremă-independentă știe merge mână în mână cu partidă liberală, care lucră pe basa pactului dualist dela 1867, și se ține unică în felul său în devotament câtră tron.

Tot cu gura jumătate vorbesc de corupțiunea dela alegeri partidă cea nouă, partidă așa numită poporală.

Adresa acăsteia merge așa dicând paralel cu cea a guvernului, întru cât nu amintesc nimica de abuzurile comise față cu candidații partidei poporale, și se deosebesce mult tonul crutătoriu de acuma de cel din sesiunea trecută, spre pildă, unde organele partidului și deputații lui excelau tocmai în forța de a sci zugrăvi abuzurile guvernului și ale administrațiunii la alegerile din părțile nordice, unde au căzut candidații partidei catolice poporale.

Contrariu acestor 2 partide, partidă așa numită națională, cea a lui Apponyi, s'a pus cu totă forța tocmai asupra abuzurilor. Punctul fulminant în adresa acestora este accentuarea abuzurilor și a corupțiunii, cari au răpit țerei independența, veda, trecerea, nimbul, simțul de dreptate, de onestitate și de pudore, cari au răpit cetățenilor demnitatea de oameni, și i-a degradat la rolul rușinos de obiecte, al căror preț a fost după împrejurări unde mai mare, unde mai mic, dară preț totuși a fost în onorea parlamentarismului unguresc.

Mai fulminantă a fost vorbirea contelui Apponyi, care cu biciu de foc a lovit în partidul liberal și în corupțiunile dela alegerile făcute.

Cuvântarea acăsta a avut efect forte mare. Din ea a vorbit patriotul ungar, căci în cele din urmă în cele pur naționale și Apponyi e șovinist întocmai ca și actualul ministru-president, și fost comite suprem în comitatul Solnoc-Dobăca — Bánffy, din ea a vorbit patriotul ungar, care în decadența, în corupțiunea generală vede decadența, vede perirea Ungariei.

Corupțiunea și decadența acăsta a pus în gura conducătorului opozițiunii cuvintele istoricului roman Tacitus asupra Romei corupte, care a și căzut în sclăvie.

Și noi întrebăm dacă mai trăesc ați oameni, cari au vedut alegeri libere neinfluențate?

Și noi ne întrebăm: ce vom pute spera dela generațiunea mai tinără,

care își primesce educațiunea politică în școla corupțiunii actuale?

Liberalismul de ați și șovinismul național sunt frați de sânge, cari împing țera în ruină totală.

In cestia conferenței lui Dárday.

Luni s'au desbătut în casa magnaților proiectele de adresă la mesagiul de tron. La punctul care vorbesce despre autonomia și congrua catolică, episcopul cat. din Oradea mare, Dr. Sclauch, a amintit despre conferența lui Dárday ținută zilele aceste în reuniunea juristilor, care o aduce în legătură cu intențiile guvernului, apoi declară, că acăsta va produce reens general între catolici, cari vor fi nevoiți să vedă în afacerea acăsta continuarea luptei politice bisericesci, care va fi mult mai intensivă, deore-ce dacă fundațiunile catolice vor fi supuse supraghierii guvernului, respective a parlamentului, în chip logic și just ar trebui ca și fundațiunile bisericii gr-or. din Carloveș și a românilor ardeleni precum și acelea a protestanților să fie tot în chipul acesta manuate...

Prim-ministrul Bánffy în numele guvernului a declarat, că conferența lui Dárday e părere privată, care cu opt ani înainte deja a fost tractată în reuniunea iuriștilor, dar guvernul stă departe de ea și absolutamente nu intenționează să aducă proiect de lege în privința fundațiunilor catolice seu ale altor biserici, ori să ia dispoziții în chestia acăsta.

Mesagiul de tron bulgar.

Duminea trecută s'a deschis sobrania bulgară prin vorbirea de tron îndatinată din partea principelui. Principele Ferdinand în vorbirea sa scote la ivelă de tot mare bunele relațiuni în care se află ați Bulgaria cu Rusia și se laudă mult cu primirea extraordinară de intimă și splendidă ce i s'a făcut la curtea rusescă și din partea poporului rusesc cu ocasiunea încoronării țarului și țarevnei.

Va să dică Rusia câștigă tot mai multă influință la statele slavice din Balcani.

Râu semn pentru aceia, cari conduc destinele noastre în orient.

Sultanul și reformele. Baronul Calice, marele ambasador austro ungar pe lângă curtea turcescă, Sâmbăta trecută a obținut la sultanul o audiență de 1 oră și jumătate. În decursul convorbirii sultanul a arătat la reformele executate și la cele ce se vor mai executa prin cari s'a satisfăcut dispozițiunilor cuprinse în contractul dela Berlin și cari trebuie să mulțămescă și pe armeni. Sultanul și-a exprimat părerea, că acăsta ar trebui dat armenilor se înțelegă și din altă parte și că acelea se vor extinde asupra întregului imperiu. A cerut apoi opiniunea lui Calice despre amnestia generală și și-a exprimat temerea pentru propaganda armenilor refugiați în Bulgaria. Sultanul a scos la ivelă, și acea, că majoritatea poporațiunii vrea să vedă pe resvrători pedepsiți, căci acea numai așa vede asigurată liniscea publică. Baronul Calice a fost pentru amnestia generală, care e cel mai bun mijloc pentru de a repara evenimentele regretabile din Augustul trecut; și acăsta pentru ca cei nevinovați să nu se alăture la mișcare, ca încrederea să se restabilească și ca emigrații să se reîntorcă. Dacă cu toate acestea mișcarea ar continua, atunci opiniune europeană va fi pentru Turcia. Sultanul a luat în considerare desfășurările baronului Calice și a promis convocarea consiliului de ministrii și pe baron il va înștiința despre rezultatul deciziunilor.

Din parlamentul magiar.

Sedința dela 12 Decembre 1896.

În ședința acăsta s'a continuat desbaterea generală asupra proiectelor de adresă, dar cel mai interesant eveniment al acăstei ședințe a fost vorbirea contelui Apponyi.

Primul vorbitoriu a fost Marsowsky Endre, poporal, carele în vorbirea sa, ce a ținut înainte de prezentarea proiectului de adresă în numele partidului poporal, dice, că programul partidului său e program de pace. Partidul seu va lupta pentru revindicarea drepturilor bisericii catolice. Ei doreș să fie respectate drepturile tuturor confesiunilor recunoscute, ba încă și acea, ca și acăste confesiuni să fie spriginite din partea statului atât moralmente cât și materialmente, tocmai în interesul statului.

FOIȚA.

Diarul unui copil drăcos.

Tradusă de Giulio.

(Urmare.)

D'oi mai scrie încă, n'ajung până după meșul nopții în pat. Și trebuie să mă duc ca un peșce muribund. Așa dar rămâi în pace diarul meu, până la altă ocașie. Chipurile toate le-am pus la loc, încă ați-dimință. Cred, că din asta va eși un spectacol. Aprôpe stau să crep de ris, gândindu-mă la omul căruia îi dădu-i „fotografia unui maimuțoi.” Ei se făcea minunat de bine. Cred că plângea. Cât ce veni acasă la masă, tocmai o chinuiau pe mama, să le permită a da în săptămâna viitoare o serată. Nu cred, că va mai veni vre-unul dintre tinerii aceia, — fetele vor trebui să-și pună pofta în cui. Mie puțin îmi pasă. De ce și permit atăta libertate cu urechile mele, dacă vreau să fiu bun față de ele.

P. S. Mă prind, că lor le sună astăzi mai tare urechile, decât mie cândva.

3. Serata.

O Dómné! O Dómné! Ce mai lume-i și asta! Băieții cei mici sunt născuți

numai pentru supărări, ca scînteiele pentru a sbura în văzduh. A trecut o săptămână decând n'am mai avut inimă de a scrie în diarul meu. Sêrmâne diar! Tu martorul inimei mele înfrânte de durere, la tine vin să mă mângâi. Pe filele tale vreau să-mi descriu durerea. Și acuma mă dore încă și chiar când șed pe scaun, dar în hatărul tău voiu cerca să îndur și asta.

Tôte mi-se trag din ziua aceea, decând am fost înapoiat fotografiile. Fetele, după-cum spuse-i mai nainte, tocmai torturau pe mama, ca să le dea o serată și mama le promise-se în fine. Acum erau de tot vesele, așa că și începură a copia din listă pe cei-ce erau să fie invitați. Tôte trei erau active ca albinele și eu eram de tot brav și ședem linisțit pe un scaun, fiind tare ostentiv; când auzii de-odată soneria și ce credeti, cine intră? — nimeni altu decât tante Betzey, care locuesce în Hoppertown și ne cercetează de două-ori pe an. Surorile mele erau de tot deprimare, fiindcă șciau, că va sta o săptămână și așa va fi și la serată. Cât ce auzi Lili, făcu o față acră.

„Tu urită de bătrânogă, dise ea, totdeuna trebuie să vii când îi mai nepotrivit!”

„Ea de bună semă va rămâne aici,” dise Elsbett, „de va auzi, și ăr va îmbrăca haina ei cea veche de mătase verde cu coi-

fura cea galbină și mânușile de ată vișinie.”

„Ea ne va plictisi grozav,” dise Susana. Cred că tante Betzey este avută, dar așa după moda veche, încât ar crede omul, că a venit tocma din Arche cu câte o păreche și încă una de animale, numai tante Betzey a trebuit să vină singură, fiindcă este o vergură bătrână.

Cum auzi-i deci, că dinsele erau de credință, că va rămâne la petrecere, speram și eu într'adevăr. Drept spus, eu încă avém muștrare de conștiință, din pricina fotografiilor returnate din răsburare. O, este grozav a avé remușcări de conștiință, apasă ca plumbul. Aș fi dorit să fie nefăcută, dar ce folosește să mai plângi după laptele vârsat și așa am hotărît să fac ceva serviciu surorilor mele, pentruca să dereg ce făcu-i rău.

După teie eram numai singur cu tante în tindă și-i dise-i: „Tante, n'ai fi dispusă să faci pe surorile mele fericite?”

„Cum înțelegi tu?” întrebă ea.

„Pentruca dacă ai voi,” dice eu, „te rog să pleci acasă înainte de ce va fi serata. Nu vreau să te aibă în sêra aceea aici. Eu le auzi-vorbind așa. Dar nu cumva să le spui că eu mi-aș fi căscat gura, ci plăcă în pace acasă cu o di înainte Joi viitoare și eu îți voi fi recunoscător cât voiu trăi.”

Cred, că n'a fost frumos din partea ei să se mânia, pentru-că i-am vorbit atât de politicoș — ba din contră, a fost de tot moșicesc lucru, să fugă îndată în casă și să le istorisescă, cu toate că eu o rugasem anume, să nu mă tradeze, ceea-ce însă ea făcu fără preget, și în ziua următoare luându-și catrafusele se duse, pentru-ca să nu mai vină.

Dar cu asta încă nu s'a încheiat. Îmi pare, că papa împrumutase bani dela dênșă, pentru-că trăim în vremuri grele și ea fi făcu reproșuri, că arangeză serate cu bani împrumutați! Mânia tuturor se descarcă acum asupra mea, biet băiat de 8 ani. Și încă o altă pacoste pe capul meu. Nu vreau să comit rușinea, dragă diar, scriind pe filele tale, — că ce fi, ajunge de voi spune, că ei au stricat copilul, cu toate că nu crutără bățul. Betti singură mă compătinea, și îmi făcu un puf môle dintr'o perină veche. Nu vreau să es pe afară, ca nu cumva copii să observe ce mi s'a întâmplat, timpul trece grozav de înocet. Nu 'mi ar păsa să fiu Robinzon. De voi fi cândva mare și voi avé un copil, mi-l voi tracta așa. Eu nu l'aș pedepsi, pentru-acea-ce fără voiă a făcut, ci l'aș îndopa de trei ori pe di cu rolouri și alte aluaturi și pe surorile mai mari nu le-aș lăsa să vorbescă atât de dur cu el, ca și cum ar fi un monstru.

Se declară apoi privitoriu la direcțiunea economică, ce urmărește guvernul și partidul său, liberal, care favorizează capitalismul, prin ceea-ce se rucnieza familiile și populațiunea nu pôte deveni stătătoare. Partidul său urmărește tocmai scopul contrariu în favorul familiilor și prin acestea în favorul țării.

La urmă declară, cu nu e adevărată aceea faimă, că partidul popular s'ar fi aliat cu naționalitățile și ar vrea a le asigura acestora drepturi deosebite.

A luat apoi cuvântul contele Apponyi, carele într'o vorbire clasică, sdrobotore pentru guvern și partidul liberal dela putere, arată la stările deplorabile în cari se află aji parlamentul și administrațiunea peste tot.

De aceea vom și da în cele următoare un extras mai bogat din această vorbire, ca să vedă și cetitorii noștri cum se exprimă cel mai de frunte orator al parlamentului magiar asupra stărilor în cari se află aji întrăga viață noastră publică. O facem această, pentru-că noi naționalitățile nemagiare adese-ori am fost acusați din partea presei magiare, că totdeauna exagerăm lucrurile, când vorbim despre starea lucrurilor dela noi când acestea s'au manifestat cât de cât în defavorul nostru. Acum însă nu vom fi noi de vină, dacă nu vor fi mulțamiți cu cele ce vom reproduce.

În introducerea vorbirei sale contele Apponyi declară, că proiectul de adresă la mesagiul de tron, ce prezentă în numele partidului său (național), diferă dela adresele trecute, și această o motivează cu aceea, că partidul n'a schimbat nimic în programul său și apoi pentru ce n'a reflectat la nimic din mesagiul de tron, casa va afla din decursul vorbirei sale ce urmază.

Trece apoi la desfășurarea obiectelor despre cari vră se vorbesc și începe cu alegerile.

Înainte de toate declară, că alegerile, cari au dat ca rezultat parlamentul actual, n'au produs nici o schimbare în programul partidului național ori-cât au fost acelea de necorecte. El, în special, nu va abdice de programul urmărit până acum sub nici o condițiune, căci e conșciu despre corectitatea și salutea lui pentru țară, și tot ce lucră, lucră după o bună precugetare și după cea mai firmă a lui convingere.

Din alegerile trecute, bărbatul politic nu află nici o învătătură, nici o directivă și acelea dovedesc numai aceea, că societatea independentă maghiară nu se pôte lupta cu puterea statului organizată și pusă în linie de rebel în interesul unui partid.

Nu se pôte lupta cu acele mijloce materiale, pe cari puterea organizată a statului mai ușor și-le pôte procura, decât bărbații ori căru grup politic.

Noi nu recunoștem, dice c. A., că am fost învinși; apăsați, striviți, prescurtați în drepturile noastre constituționale, da, dar învinși nu.

Au fost și alegeri curate, dar cele mai multe s'au efeptuit prin lipsirea cetățenilor de drepturile lor constituționale, prin corupțiune, prin volnicii, prin presiuni asupra ale-

gătorilor și alte mijloce condamnabile. Dela ministrul președinte, până la cel din urmă notariu comunal, păzitoriu de pădure, medic de vite comitatens și comunal, până la cel din urmă executor de dare, întreg organismul oficios a fost pus în serviciul partidului dela putere la alegeri și a făcut presiune asupra publicului.

Acosta o constată toate partidele în adresele lor.

Combate apoi pe referentul Pulszky, carele în vorbirea sa prin care a prezentat adresa partidului liberal duse-se, că cum pôte cineva vorbi de abuzuri electorale din partea guvernului, când acesta nu mai puțin decât în 107 cercuri a obținut deputați prin unanimitate.

La această arată contele Apponyi la degenerarea vieții publice care a mers până acolo, că alegătorii nu s'au prezentat la alegere din motivul, că și așa nu ei aleg, ci oficianții de stat. Astfel numai s'a format unanimitatea. Dar apoi censul cel mare, interesele locale, corupțiunile, volnicii, unde sunt?

Că oficialii de stat ar alege din convingeri, nici vorbă nu pôte fi. Cei mai mulți din ei, când ar alege după cum le dictă conștiința, ar ajunge pe strade peritiori de fôme, deducem din cuvintele contelui Apponyi.

Dar nu aceea (împrejurarea, că partidul național a fost învins la alegeri. Red. „T. R.“), ne-a îndemnat ca în adresa noastră să ne ocupăm numai cu manifestațiunile întemplete la alegeri; nu răsbunarea pentru vătămarea personală, nici sentimentul de amărăciune pentru rezultatul nefavorabil: ci observarea îngrijorată pentru stările publice; observarea obiectivă a pericolelor serioase ce amenința patria, constituțiunea, a fost ceea-ce ne-a dat în mână péna când am scris (adresa. Red. „T. R.“) și dorim ca aceea să ajungă înaintea Majestății Sale, ca aceea convingere a noastră, că în țera această reforma instituțiunile reprezentative a poporului, putința validității voinței libere a poporului este o astfel de problemă, care după natura ei referitoare la interesele vitale ale națiunii, previne ori-ce altă problemă chiar și în timp, dacă e ca să se pună basă solidă unei activități legislative liniscită și fundamentală.

Până la 1848 numai poporul Werbőczian, clasele privilegiate, se bucurau de drepturi și formau legislațiunea; la acest an însă a fost introdus în șanțurile constituțiunii după cum se dice, și celalalt popor.

Durere însă, că în loc ca acest drept să se fi lărgit, mereu a fost îngustat, așa că de fapt și aji numai poporul verbőczian se bucură de drepturi și crează legi prin reprezentanții sei. Atât de iluzorie au devenit teoriile cu reprezentanța întregului popor în parlament.

Atunci aveam un popor verbőczian, cu clasele privilegiate, aji avem un popor bányan, care constă întâiu din ministrul-președinte, apoi cu dela sine putere din fișpani,

pretori, notari, juđi, executori, bacteri etc. În această e concentrat întreg dreptul națiunii, în această s'a schimbat visul constituțiunii dela 1848, că întreg poporul magiar va fi dus în șanțurile constituțiunii.

Și pentru delăturarea abuzurilor electorale nu s'a făcut nimic; nu s'a făcut, căci lipsese poporului putința de a-și manifesta liber voința sa. Și această e cu mult mai rău decât ar fi lipsit prin lege de a-și-o pôte manifesta.

Legea dă drept poporului să-și alege reprezentanții pentru parlament, dar puterea armată pusă la dispozițiunea guvernului îl împedecă de a-și exercia acest drept cardinal în viața sa. Deci se supune baionetelor și ori alege conform dorinței autorităților de stat, ori nu alege de loc, ci rămâne indiferent față de cele ce se petrec. Dar această e cu mult mai rău, căci prin această autoritatea își perd totă iubirea, totă autoritatea înaintea poporului, astfel, că acesta rabdă până la un loc, ér când își perde răbdarea se dimita la fapte, cari nu mai corăspund ordinii publice și astfel nici intereselor țării. Nu mai observă nici el legea, ci unde numai pôte o ocolesce, pentru-că vede, că nici cei-ce o au făcut nu o observă.

Supunerea, ce o arată un astfel de popor intimidat, nu e supunere din conștiință față de respectul cătră legi și executorii acestora, ci e o supunere de silă la care îl constringe puterea brută, până când această e mai tare decât el.

(Va urma.)

Scrisore din Budapesta.

— 14 Decembre n. 1896.

(Sciri din dietă. — De ale partidului popular. — Ministrul Wlasics și tinerimea magiară. — Tinerimea noastră.)

În urma noulor alegeri de deputați dietali fisionomia casei legislative de jos s'a schimbat considerabil. Tabăra liberalilor formăză o masă colosală, o rudis indigestaque moles. Micile oștiri opoziționale stau reslățite pe băncile lor, teribil de decimate, privindu-se reciproc ajale, ér peste ele privește cu zimbet triumfal astutul Bánffy, mângându-și firele din mustață, ce stau a priană. Noul grup parlamentar, politicianii catolici stau timiđi la spatele lui Apponyi, ca băeții cari nu și-au învățat încă de-a róstul lecțiile. Reprezentanții naționalităților ca în palmă: dl Csokány dela Năsăud se simte perfect sub aripile calde și înbelșugate ale liberalilor, ér dl Lița din Voila e încă tot paserea orfană și călătore, care nu-și găsește locul potrivit de a-și face cuibul. Alt-cum nici nu-i prea zace la inimă dlui Șerban „binele țării“, căci de vre-o câteva zile a părăsit toial parlamentar și s'a dus să-și încerca norocul pe la ursociele din munții Șercăiții.

La ordinea zilei au fost în zilele din urmă discuțiile asupra proiectelor de răspuns prezentate de diferitele partide cu privire la

mesagiul de tron. Tema generală la toate aceste răspunsuri sunt abuzurile electorale, cari însă nici pe departe nu mai provăcă animositățile din anul trecut. Pledările opoziției înfrănte au fost fără vervă, fără viață, isvorite pe semne din convingerea, că toate protestările în contra celor dela cărmă sunt mazeră în părete, apă cărată cu ciurul. Apponyi și-a ținut de datorință, ca înainte de a i se întări mandatul protestat, să rostescă un discurs clasic într'u apărarea proiectului de răspuns prezentat de partidul seu. În acest discurs el declară, ce-i drept, că nu va repăși de pe arena politică, că învingerea liberalilor nu l'a înfricat, că se considera pe sine și partidul seu de apăsat și înfrânt, — dar nu de învins, — cu toate aceste însă întrăga lui vorbire nu este decât o jeremiadă plină de extremă jelanie și aprăpe desperată. Pe idealistul luptător l'a năpădit deodată melancolia și pesimismul. Prea l'au durut experiențele făcute la ultimile alegeri banfyste, cari l'au enervat aprăpe. Vorbirea lui atât de frumoasă îndeosebi ca formă, n'a fost luată în serios. Foile guvernamentale nu i-au dat atențiune, ér cele opoziționale îl numesc „profet în pustie“, și ziua în care și-a rostuit vorbirea, a fost botezată „ziua plângerilor“. O profete! va fi cu greu se ajungi la scop în patria ta!

Mai puțin prezentabilă și mai neîndemânatică dintre toate partidele este cea populară, care numără 16 gregari și un păstor, pe abatele Molnár, pe care foile guvernului l-au botezat după exteriorul feții esóka (ciórá). La desbaterile adresei a cerut și acesta cuvântul, dar „ciórá“ a cărăit a naibii de bine, încât l-a adus până și pe puțin simțitorul Bánffy în nervositate, când a înșirat date pozitive cu privire la abuzurile comise cu droia la alegerile din ctul Nitra. Molnár e singurul din acest partid, care promite a deveni bun orator parlamentar, după ce se va desvêța de fratele bisericesci.

Răspunsul partidului popular la mesagiul tronului a fost cetit de deputatul Marzovszky Ede, care cu acel prilej a desfășurat și programul partidului seu. În expozitul seu vorbește și despre naționalități, amintescă că partidul popular condiționează binele patriei și de îndreptăirea naționalităților; în numele partidului însă respinge acele învinuiri lansate în foi, că partidul popular ar sta în vre-o legătură cu naționalitățile din Ungaria, din contră crede și partidul popular că naționalitățile trebuie să recunoscă supremația limbei și rasei magiare.

Enunțarea lui Marzovszky este la totă întemplantă cutezată, dar posibil că se formeze și o schimbare de front în politica partidului. Dacă pôte acum, după alegeri, nu mai există legături între naționalități și acest patriot, apoi e riscat și necinstit a susține, că de acele n'au existat înainte de alegeri, deși pôte compromisuri formale n'au existat. Dar tușul a sosit la timp. Bobárnacul este fôrte potrivit pentru corifeii na-

Tot într'una eram neliniștit din cauza fotografiilor. Credeam, că în fie-care moment va eși la ivelă fapta mea. Dilele treceau una după alta și în fine sosi și ziua seratei. Betti mă îmbracă în hainele cele nouă, îmi legă cea mai frumoasă cravată și-mi turnă un litru de parfum pe batistă. Surorile mele îmi jînură litanii de o jumătate óră, cum am să mă port, dacă nu vreau să fiu trimis la culcare și în fine îmi dădură voie să întru în salon. Totă casa era iluminată, în tot locul erau ghirlande și buchete de flori, ba chiar și un om era angajat pentru a cânta la clavier. Gura îmi lăsa apă, când mă gândeam la înghețată, prăjituri, portocale și gelé, la puii fripiți și la franzela cu unt, ce erau așternute în prânditóre. Fetele erau grozav de drăguțe, în vestminte albe, afară de plete, cu ochii limpedi și flori în păr.

Societatea începú să se adune. Tóte damele tinere și nobile din loc, cari obicei-nuiau să ne cerceteze, sosiră — césul bătea nouă — unicul domn din cei invitați era Doctor Moor, care se va căsători cu Susana. Surorile mele începură a mă privi cu neliniște. Eu tremuram în ghetetele mele.

Hoțul dela clavier cânta și ér cânta. O păreche de domnișóre se luară de talie și începură a valsa, dar se părea ca și cum nu le-ar face plăcere. Ciasul bātu jumătate la dece!

Ah, cum mă mai apăsa conștiința mea necurată! Eu îmi diceam: „Bomba e încărcată, fitilul aprins, acum pôte exploda!“

Óspeții începeau a șopti și surorile mele făceau niște fețe, de credeai că mai bucurosi s'ar ascunde în găuri de șoreci. După aceea se auđi signalul de afară sunând tare — tóte fetele rídiu de bucurie, dar era numai Betti, care adusesse un bilet și îl dădu surorii mele. Dar nu era un refus, ci numai o fotografie, pe care scriseseră ele și care de obicei era în lacrița mesei. Soneria se mai auđi odată — înc'o foto...! Să veđi scenă!

Soneria mai sună încă de douăzeci de ori și totdeauna era alta și alta și încă una. Pe urmă veniră doi tineri. Eu îndată ghicii de ce veniseră. Pe fotografiile lor era scris: „O tu, tiner drăguț“ și „prea frumos, prea elegant!“

Acela era într'o prăvălie de ghetete, dar nu înțelese vițul.

Jucară câteva lansieri cu trei domni și cinci dame.

Domnișóra Hopkins căscă cât o lua gura și sora mea aprăpe plângea. Cina era excelentă, dar mi se pare, că petrecerea era stricată. Așa mă simțiam de neliniștit încât la a cincea înghețată a trebuit să încetez.

„Dacă aș sci numai cine a înscenat-o“, auđii pe Susi dicend Doctorului, „aș fi în

stare să-l omor! Și voi și face-o! O glumă ordinară, grosolană și plină de lașitate! Urăsc atari glume! Acum toți sunt supărați pe noi. Asta n'om mai pôte-o drege. Va trebui să ne mutăm în alt oraș. Nu voi mai cuteza nici când să mă arăt pe stradă. Mi-ar plăcea să pot afla pe înscenator!“

„Pôte, că Jorji ne va pôte da deslușiri“, duse doctorul privindu-mă țintă în tață.

„O nu“, dusei eu. „Dacă nu cumva a fost Hector. I-am fost dat niște fotografii de ros, pôte și-au picat pe stradă.“

„Atunci tu le-ai avut?“ duse ea răstită.

Nefericirea era aici. Fugii de acolo și mă culcai. Nu vrém să fiu de față când se împraștiau ómenii. Eu zăcém gândindu-mă și resgândindu-mă multă vreme. Sciam, că ér vor urma bătăi. Nici nu mă recreasem deja de efectul celor de eri. Îmi părea, că nu voi pôte suporta încercarea ce mă așteptă pe dimineță. Nu putui dormi nici un minut. Eram în decis să fug. Tante Betrey nu locuia decât la cincișeci miluri de aici per tren. Am fost odată acolo. Avém doi dolari în bincă. Luna lumina ca ziua. Mă sculai, îmi luai bincă și scoborii treptele tiptil ca un șorece, îmi deschisei pórtă și eram în liber.

Fugii cât ce puteau piciorole la depou. Se făcea deja ziua. Un tren de povară sta

pe șini și slobođia aburi. Pândii ocașia și mă furișai într'un vagon gol.

În curénd se dete signalul — și eram pe drum!

„Vé las cu Dumneđu amicii mei!“ Nu vă veți mai chinui cu acest băiat rău. El plécă și se umilește până ce a trecut furtuna!“

Legănatul vagonului mă făcu somnoros și mă gândiam, c'ar fi bine să dorm nițel și mâne voi istorisi, cum m'am tređit.

* * *

„Cine-i asta?“ întrebă o voce dură.

„Eu sunt, Jorji cel mic“, dusei eu. „Vreau să-mi plătesc dramul. Etă bincă cu doi dolari, luați-vé cât se cade.“

„Cum ajungi tu aici?“ întrebă el.

„Fugii de acasă, pentru-că într'una fac câte o pacoste. Era să capăt bătăi, pentru-că dădusem tinerilor înderépt fotografiile pe cari scriseseră surorile mele. D-ta ești conductorul?“

„De bunășómă!“ duse el ridénd. „Unde vrei tu să te scobori?“

„Hoppertown“, duse. „Și cred, că voi rămânea acolo până ce's mare, căci de nu, tóte surorile mele vor muri ca fete bétrâne.“

(Va urma.)

ționalităților, cari au acum prilej a privi prin o prismă reală la acest partid-cameleon.

Îndoșești poți servi acesta ca învățătură înflăcăratului slovac Dr. Miloș Stefanovits, aceluși domn, care în calitate de mare pasivist și pentru a ține la solidaritatea declarată la congresul din 10 August 1895, a candidat de deputat cu programul partidului popular. Pe dl. Stefanovits însă l'a umilit deja partidul acesta, căci cancelaria centrală a partidului popular, căreia s'a oferit de candidat de deputat, i-a respins oferta. Slovaci n'au meritat această umilire!

Cu privire la diferitele răspunsuri la mesagiul de tron este de notat, că nici-unul nu se ocupă de sôrtea naționalităților.

În zilele trecute a fost o deputație a tinerimei universitare magiare la ministrul Wlassics, pentru a cere lărgirea drepturilor pe sêma civilor universitari și îndeosebi cu privire la masa academică, ce se va înființa aci la începutul proximului semestru sub tutoratul ministrului de culte. Ministrul a primit deputația cea mai mare prevenire și în răspunsul se binevoitor a dat ovreiașilor următorul caracteristic sfat: „Nu uitați de universitarii, a căror limbă maternă nu este cea magiară! Căutați a vă apropia de acestia și a trăi cu dînșii în bună înțelegere.“ Deputația a promis a face în direcția această pașii și propunerile necesare și că dorința tinerimei magiare este, ca și universitarii de naționalitate nemagiară să fie încălziți și conduși de adevăratul spirit patriotic.

Ce-o fi și manopera această e greu de ghicit. Ținuta noastră a nemagiarilor față de masa compusă din magiari, ovrei și din șgura altor elemente nu s'a schimbat întru nimica. La societatea „Egyetemi kör“ dintre români bună-ôră nu sunt înscriși decât 2—3 inși, pe cari noi nu-i mai socotim, dar nici ei pe sine nu se socotesc de români. Ecres cențe de aceste au fost întotdeauna.

După usul din anii trecuți tinerimea naționalităților nemagiare de aci s'a întrunit și în anul acesta (în 9 Dec. n.) la o sêra de cunoștință, numită și sêra de înfrățire. Inițiativa în anul acesta au luat-o studenții sêrbi. La masa comună luată în „hotelul național“, unde s'a ținut și congresul naționalităților, au luat parte cu totul 33 sêrbi, 24 Români, 8 Slovaci și 2 Sași. Sêra întregă a fost foarte tare animată; s'au cântat imnurile naționale; s'au rostit discursuri pentru manifestarea simpatiei reciproce; s'a vestejit în termeni aspri ținuta sovăelnică a bêtrânilor de acasă. Propunerea unui Sêrb, de a se trimite conform obiceiului de până acum telegrame de aderență, la stăruința Românilor și a Slovacilor, nu s'a primit. Manifestarea din anul acesta a tinerimei universitare unite din Budapesta a fost mai importantă ca cele din anii trecuți (este a 4-a înfrățire!), întru cât ea s'a distins prin un caracter mai calm și mai real.

Sașii tot mai au rezervele lor față de acțiuni comune cu naționalitățile celelalte. Cei doi, cari au fost la sêrată sunt „verđi“, de calibrul cel mai bun, êr unul este fiul unui profesor gimnazial din Sibiu, cunoscut de când cu protestul „verđilor“ în contra „Sachsentag“-ului din anul acesta.

Tinerimea s'a depărtat dela această convenire cu acea convingere, că „alianța naționalităților“ este numai frasă pe hârtie, o minciună bună pentru sinămagire, dar nu principiu pentru întruparea căruia cu toții trebuie să ne luptăm cu sinceritate.

Coresp.

Noutăți.

Din cauza sântei sêrbători a „Sântului Nicolae“, numărul proxim al fôiei noastre va apărea Marți în 10 Decembrie v. 1896.

Administrator al episcopiei gr. or. sêrbe din Buda în locul lui Maghiarevici a fost denumit din partea patriarhului Brancoviciu, Bogdanovici Lucian, până acum secretariu al dieceșii gr. or. din Carlovitz. Noul substitut episcopesc e bărbat tînăr, abia de 30 de ani, și în urma erudiției sale se bucură de mare trecere între sêrbi. Bogdanovici s'a născut în Baja (Ungaria). Studiile

iuridice și-le-a făcut în Eger, êr cele teologice în Carloveți, unde s'a deprins în decurs de mai mulți ani în agendele bisericești gr. or. sêrbe.

Afacerea metropolitului din Uesküb. Patriarhul ecumenic s'a consultat cu delegatul sêrb. Cest din urmă a cerut nimicirea alegerei de metropolit a lui Ambrosiu, ceea-ce patriarhul a declarat de imposibilitate. În consecință ori ce relații dintre patriarh și delegat s'au terminat. S'a ținut apoi sedința sinodală în chestia asta, care a fost din cale afară viforôsă. Sêrbii au declarat, că nu vor ceda. Se vorbește, că din partea rusescă sêrbii nu vor fi spriginiți, deoțce Rusia e contra unei nôue desbinări în biserica ortodoxă.

Tragedia din Szombathely. Cercetările în contra căpitanului Peták, care a pușcat asupra nevestei sale și asupra unor ofițeri, s'au terminat; a rêmăș acum să se constate starea lui psihică. Dêcă se va constata, că căpitanul a sevîrșit faptul sângeros în stare abnormală, în beție sêu alterație, se va sista cercetarea; êr dêcă se va constata, că l-a sevîrșit în deplină conștientă, — se crede, că va fi degradat la rangul de locotenent și va fi închis pe șese luni, pentrucă n'a greșit în contra disciplinei militare.

Reacțiune la universitate. O parte neînsemnată de mică a universitarilor mediciniști din Pesta au pornit o mișcare reacționară. La întervenirea unui profesor privat, câțiva mediciniști se ocupă cu ideea de a redacta un memorandum, cu scopul de a combate pe colegii lor cari au acuzat pe Dr Kovács. Memorandumul-acusă a fost scris de 600 inși. Numêrul total al universitarilor e 750. Prin urmare numai 150 sunt, cari țin cu Kovács. Ministrul a dispus cercetare severă contra acuzatorilor lui Kovács.

Nou teatru în Jași. Dumineca trecută s'a inaugurat un nou teatru în Jași cu mari și splendide sêrbări. La sêrbare au luat parte tôte autoritățile și câteva sute de invitați. Sêra a fost o reprezentație festivă în folosul sêracilor. De D-deu, ca și acest teatru să fie un nou templu al artei și să fie un nou focular, puternic pentru susținerea și promovarea culturii nôstre naționale și să nu se stingă nici odată focul vestal în sub îngrijirea celor ce l'au aprins și-l vor îngriji și în viitoriu.

Expoziția de vite de prăsilă, ce era să se țină în comuna Fofeldea la 15/27 Septembrie, dar din cauza bôlei, ce grasase între vitele locuitorilor din comunele admise, s'a fost amănat pe timp nedeterminat, — în conformitate cu înștiințarea, ce o primim dela comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“, se va ținê Duminecă la 15/27 Decembrie a. c. tot în comuna Fofeldea și între marginile programului dt. 2 Septembrie n. a. c. La expoziție sunt admise vitele locuitorilor din comună: Fofeldea, Săsăuș, Chirpêr, Ilimbav, Marpod, Bendorf, Alțina, Noerich, Cichindeal, Vurpêr, Hosman, Cornățel, Nucet, Săcădate și Glimbócă. Premii se vor distribui între exponenți în sumă totală de 200 corône (fl. 100). În juriul expoziției sunt numiți pe lângă câțiva membri din comitetul central al Reuniunii, aprôpe din fie-care comună parochul respective învățătorul.

Se invită la participare prin această toți cei interesați.

„Apel către frații nostri reformați,“ e titlul unui apel, lansat de un magiar catolic, prin care îi provôcă pe protestanții la acțiune politică comună. Am putut să scôtăm destule învățături din alegerile de curse, — ăce cel cu apelul — cu ce minciuni a atras pe partea sa guvernul pe reformați, e timpul să vedă protestanții aceste înșelătorii, a căror scop e nimicirea credinței protestanților dimpreună cu cea a catolicilor. Viêta unui bolnav scump, a unui bolnav muribund ne-a încredințat-o nôu și vóuê prevedința divină. Numele acestui bolnav e: Ungaria creștină...

Emigrați înecați. Din Brema se scrie, că vaporul Salier, care călătoria spre Brasilia, s'a scufundat. Toți pasagerii și marinari s'au

înecat. Personalul costa din 66 marinari și 224 călători. Deasemenea s'a scufundat și vaporul „Kinstor“, dimpreună cu 100 ômeni, cari toți s'au înecat.

Fluorescop. Se vorbește despre o nôuă invențiune alui Edison, carele să fi compus un aparat prin care se pôte vedê tot organismul intern al omului și funcțiunile lui. Construcțiunea aparatului se ține încă în secret.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Noua biserică gr.-or. din Cisnădie.

Cisnădie, în Novembre 1896.

Cisnădia (Nagy Disznód, Heltau), situată într-o vale frumoasă spre Sud dela orașul Sibiu în depărtare de circa 9 kilometri, este pôte prima comună rurală săsescă din întreg ținutul Transilvaniei, încât privește organizația ei internă.

Între locuitorii stabili din această comună sunt și vr'o 50—60 familii credincioși de ai bisericești nôstre gr.-orientale. Pe când această, (vr'o 5—10 familii români, restul neorustici) toți sunt ăleri, sașii, pelângă o economie, exemplară, rațională de câmp, toți sunt fabricanți de pânuri, numite „viguri“.

Din timpurile primitive, până mai acum douăzeci ani, așa numiți neguțatori, cari mijlociau vânzarea vigurilor Cisnădienilor și transportarea fabricatelor în tôte părțile, erau Români de prin Bănat, astăzi, durere, aceștia sunt înlocuiți prin jidani galițieni.

Acei neguțatori români, credincioși gr.-orientali, cari cel mult timp de un an îl petreceau în Cisnădie, conduși de viuă parte de simțământ religios și doritori de așî avê și ei, ca toți creștinii, un local în care în zile de Dumineci și sêrbători să se pôte coaduna spre așî împlini și datorințele sufletesci, — êră de altă parte, vedând că și familiile gr.-or. aci stabilite, lângă cari mai sunt de a se socoti și servitorimea cea multă, venită din tóta lumea, — încă nu au nici o bisericuță, baremi, — acei neguțatori români ăce, au închiriat din al lor propriu indemn și pe ale lor spese o localitate, au adaptat-o pentru capelă, au provôdat-o cu cel mai necesar fundus instructus, aducând obicete chiar din Bănat, și la dorința lor, autoritatea bisericească superiôră competentă a încredințat administrarea în cele spirituale parochilor din comuna Sadu declarându-o de filială a acestei matere parochii. Și pe când parochii din matra Sadu nu avêu dela această nici o plată (salar) ficsă, ca și în ziua de azi, pe atunci ei își primiau salare fice pentru serviciile din filie tot dela acei neguțatori bănățeni.

Astfel această unică comunitate bisericească, ca filială a materei parochii Sadu, forma un esențial mijloc de subsistență pentru parochia lor.

Tempora mutantur.

Am ăis mai sus, că de vr'o douăzeci ani încôce acei neguțatori sunt înlocuiți astăzi prin jidani galițieni. Ba acești fi ai lui Israil se ocupă astăzi aci în Cisnădie nu numai cu cumpărarea și transportul vigurilor, ci ei înșiși procură materialul de fabricat, mai de mult lână, astăzi lângă lână pêr de bou din Galiția și din tôte părțile, angajeză pe fabricanții sași cei mai scăpătați plătinându-le pe darab.

Cel din urmă dintre acești neguțatori români bănățeni, cărora numai lor li se pôte ascrie existența filiei Cisnădie, a fost vrednicul de amintire, fericitul Constantin Trandafir. Acest patron al filiei a avut la un locuitor sas din Cisnădie, numele nu impôrtă, o pretenșiune de 800 fl. m. conv. care în valută austriacă represinta suma de 840 fl.

Cătră sfârșitul vieței sale suspomenitul binefăcôr donéză filiei obligațiunea, carea reprezenta pretenșiunea de sus cu acea menire însă, ca din venitul ei să se susțină și mai departe filiala, respective să se plătescă proeții din matra.

După môrtea acestui mecenat întêmplată în era șaguniană, Marele Arhiepiscop provôcă pe debitorul sas să-și rescumpere obligațiunea, ceea-ce a și urmat.

Bunul arhiepiscop Andreiu primind capitalul plasat i-a dat numirea „Fundațiunea

trandafiriană“. Acesta s'a urmat vr'o câțiva ani până când însuși proprietariul localului, o viduă evlaviôsă cu numele Ecaterina Grosa a împrumutat dela Șaguna, respective Epitropia archidieceșană suma de 840 fl., însă cu acea condițiune, că până va fi în viață să fie ținută a tolera capela în casa ei, êră drept chirie să servescă interesele, cari ar fi datore a île presta după capitalul împrumutat la cassa epitropiei. (40 fl.)

Acastă convețiune a susțat și după ce în decursul vremei proprietara Ecaterina Grosa a vândut curtea și casa sa, în care se afla capela, unui alt sas din Cisnădie cu numele Petru Billes. La anul 1892 môrve veduva E. Grosa, êră actualul proprietar de casă, carele primise asupra sa datoria de 840 fl. eliberéză obligațiunea, solvind la cassa epitropiei archidieceșane capitalul de 840 fl. și pune comunităței bisericești ai acesteii filii, acum orfană de bunii patroni de odinôră, condițiunea, că dacă i se va plăti pentru localitatea capelei o chirie anuală de cel puțin 100—120 fl., o va mai lăsa, la din contră nu.

Fiind actualii parochieni, cum am amintit mai sus, toți ăleri, fără avere, era cu anevoiă a se asopera prin arunc o chirie anuală așa mare, de altă parte dacă s'ar fi luat refugiu la capitalul bisericești, ce se află la epitropia archidieceșană, acesta în vr'o câțiva ani s'ar fi nimicit, căci interesele lui nu ajungêu spre a întimpina spesele chiriei.

Aceștea considerându-le Venerabilul Consistoriu, e decis sistarea serviciului public în filia și a îndrumat pe subscrișul a face pașii de lipsă pentru dobândirea unui loc comunal pe care să se pôte zidi o bisericuță cât de modestă.

È în deobște cunoscut, că între însușirile, cari caracterizează pe compatrioții noștri sași, este și egoismul lor național, pe când la alte neamuri se observă mai mult cel personal; cu tôte acestea Stimabili Cisnădieni, după multe pour-parleuri în fine totuși s'au îndurat a dărui gratuit un loc pe care să se zidescă noua biserică.

Ajungând odată lucrul în acest stadiu, s'au făcut pașii mai departe spre ajungere la de toți dorita țință. S'a procurat un plan, s'a statorit preliminarul de spese și prin decisi consistorial s'a dat edificarea bisericești epitropului Savu P. Drăgoiu spre întreprindere.

Astăzi, multămită mai întâiu lui Dumnezeu, apoi tuturor binefăcôrților, începând dela fericiiți neguțatori bănățeni și până la aceia, cari au răspuns la listele ce li s'au trimis, — astăzi, ăce, noua biserică se află sub coperiș, dară până la ajungerea ei în stare de a se putea ținea serviciu întrênsa mai este încă mult de lucrat.

Și fiind că tóta activa acestei filii cu finea anului 1895 constatâtore din capitalul aflôr la Epitropia archidieceșană, din alt capitaluș plasat la institutul „Albina“ și în fine din colectele și donațiunile de până acum, abia dădêu suma de 2212 fl. pe când suma statorită în preliminar face fl. 3545 fl. 07 cr. v. a., — așa pôte înțelege ori care creștin binesimțitor ferbinte rugare a sêrmanilor parochieni cătră P. T. On. Public, pentru de a le sări întru ajutor cu dinariul ca astfel să-și pôte vedea nôua lor biserică isprăvită și adus în stare de a se putea aduna întrênsa spre așî aduce rugăciunile lor de cereri și mulțămire cătră Dumnezeu și de recuoștiință cătră toți binefăcôrții bisericești lor nou zidite.

Drept aceea, subsemnatul, în numele sêrmanilor parochieni, cari nu dispun de nici o avere, ci ca ăleri sunt avisați la lucrul cu palmele pentru câștigarea pânei de tôte ălele, îndrept de nou rugarea și apelez la sentimentul de filantropie al on. public creștinesc, în deosebi al acelor stimați domni, cărora li s'a trimis liste și apelul, dar încă n'au reflectat până astăzi la ele, să binevoescă a reflecta cu cât de puțin.

La timpul sêu se va continua cu darea de sêmă pe calea publicității ca și până acum.

Ioan Popovici,
paroch gr.-or. în matra Sadu
și filia Cisnădia.

Loterie.

Mercuri, în 16 Decembrie n. 1896.

Brünn: 73 21 36 41 56

Nr. 612.

[175] 1—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 23. punct 5. și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național-bisericesc al metropoliei noastre sub Nr. prot. 136 din 1888, prin această conform ordinului Venerabilului Consistoriu Archiepiscopesc din 9 Octombrie a. c. Nr. 6669 Plen. se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Sebeșului.

Fiitorul protopresbiter ca atare va deveni totodată și paroch în locul central al tractului, anume în comuna bisericăscă Sebeșul-săsesc, conform concludului congresual din 13/25 Octombrie 1881 Nr. 129.

Până când va intra în viață ameliorarea dotațiunii protopresbiterale pusă în vedere prin concludul sinodului archiepiscopesc din 5/17 Aprilie 1896 Nr. prot. 78, emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele protopresbiterale, anume: paușal de cancelarie, ce se dă din fondul archiepiscopesc „Rudolfin“ și taxele, ce incurg pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale;

b) venitele parohiei protopresbiterale de clasa I. din Sebeșul-săsesc.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrișă prin concludul congresual Nr. 111 din 1888 și concursurile lor instruite cu toate documentele necesare să le așternă consistoriului archiepiscopesc în restimp de 30 de zile dela publicarea acestui concurs în foia „Telegraful Român“, alăturând la documente și o tabelă de calificațiune după rubricile indicate în provocatul regulament congresual §. 12.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința comitetului protopresbiter al tractului Sebeșului, ținută în Sebeșul-săsesc la 14/26 Novembre 1896.

Președinte:

Notariu:

Sergiu Medeaș,
adm. prot.

Samuil Roșu.

Nr. 7680 Plen.

Se aprobă.

Sibiū, din ședința plenară, ținută la 2/14 Decembrie 1896.

Consistoriul archiepiscopesc.

Nr. 428/896.

[176] 1—3

CONCURS.

Fiind anulată alegerea din urmă de protopresbiter al tractului Abrudului, pe baza statutului organic §. 63., combinat cu §. 23. punct 5. și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național-bisericesc al metropoliei noastre sub Nr. prot. 136 din 1888, prin această conform ordinului Venerabilului Consistoriu Archiepiscopesc din 9 Octombrie a. c. Nr. 6663 Plen., se publică concurs nou pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul acesta.

Fiitorul protopresbiter ca atare va deveni totodată și paroch în locul central al tractului, anume în comuna bisericăscă Abrud, conform concludului congresual din 13/25 Octombrie 1881 Nr. 129.

Până când va intra în viață ameliorarea dotațiunii protopresbiterale pusă în vedere prin concludul sinodului archiepiscopesc din 5/17 Aprilie 1896 Nr. prot. 78 emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele protopresbiterale, anume: paușalul de cancelarie, ce se dă din fondul archiepiscopesc Rudolfin și taxele ce incurg pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale;

b) venitele parohiale a parohiei protopresbiterale de clasa a III-a din Abrud.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrișă prin concludul congresual Nr. 111 din 1888 și concursurile lor instruite cu toate documentele necesare să le așternă Consistoriului Archiepiscopesc în restimp de 30 zile dela publicarea acestui concurs în foia „Telegraful Român“ alăturând la documente și o tabelă de calificațiune după rubricile indicate în provocatul regulament congresual §. 12.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința comitetului protopresbiter al tractului Abrudului ținută în Abrud la 28 Novembre 1896.

Președinte:

Notariu:

Petru Popovici,
adm. prot.

Aron Cioran.

Nr. 7982/Plen.

Se aprobă.

Sibiū, din ședința plenară ținută la 2 Decembrie 1896.

Consistoriul archiepiscopesc.

Nre. 541/896

[177] 1—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 23. punct 5. și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național-bisericesc al metropoliei noastre sub Nr. prot. 136 din 1888, prin această, conform ordinului Venerabilului Consistoriu Archiepiscopesc din 9 Octombrie a. c. Nr. 6666 Plen. se publica concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Dobrei.

Fiitorul protopresbiter, ca atare va deveni totodată și paroch în locul central al

tractului, anume în comuna bisericăscă Dobra, conform concludului congresual din 13/25 Octombrie 1881 Nro. 129.

Până când va intra în viață ameliorarea dotațiunii protopresbiterale, pusă în vedere prin concludul sinodului archiepiscopesc din 5/17 Aprilie 1896 Nro. prot. 78, emolumentele împreunate cu acest post, sunt:

a) venitele protopresbiterale, anume: paușalul de cancelarie, ce se dă din fondul archiepiscopesc „Rudolfin“, și taxele, ce incurg pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale.

b) venitele parohiei protopresbiterale de clasa I-a din Dobra.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrișă prin concludul congresual Nr. 111 din 1888, și concursurile lor instruite cu toate documentele necesare să le așternă consistoriului archiepiscopesc în restimp de 30 zile dela publicarea acestui concurs în foia „Telegraful Român“, alăturând la documente și o tabelă de calificațiune după rubricile indicate în provocatul regulament congresual §. 12.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința comitetului protopresbiter al tractului Dobrei, ținută în Dobra la 19 Novembre 1896.

Președinte:

Notariu:

Avr. S. Pécuarin,
adm. prot.

Petru Hădan.

Nro. 7845 Plen.

Se aprobă.

Sibiū, din ședința plenară, ținută la 2/14 Decembrie 1896.

Consistoriul archiepiscopesc.**CRISĂ MARE!**

New-York și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa mare numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu împuternicit. Expedez deci ori și cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerațiune de fl. 6.60 și anume:

- 6 cuțite fine cu tăis veritabil englez.
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată.
- 6 linguri de argint patent american.
- 12 lingurițe de argint patent american.
- 1 lingură pentru supă de argint patent american.
- 1 lingură pentru lapte de argint patent american.
- 2 pahare pentru ouă de argint patent american.
- 6 tave Victoria englezești.
- 2 felinare frumoșe de masă.
- 1 sitiță pentru ceai.
- 1 lopățiță pentru zahăr pisat.

44 de bucăți laolaltă numai fl. 6.60.

Tote acestea 44 de bucăți au costat mai înainte fl. 40 și se pot căpeta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează colorea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin acestea în public, a retrimite banii tuturoră căroră nu le convine marfa. Nimeni să nu lase deci privilegiul acesta admirabil și să-și procure splendida garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

present admirabil de Crăciun și Anul-Nou

precum și ca present de nuntă și pentru toate gospodăriile mai bune.

Se capeta numai la

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent.

Viena, II., Rembrandtstrasse 19 W. — Telefon Nr. 7114.

Expediția în provincie se face cu rambursă seu pe lângă anticiparea sumei.

Prăful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de alături (metal higienic.)

Extras din scrisorile de recunoscintă:

Garnitura trimisă o am primit, sunt foarte îndestulit și te rog a-mi trimite cu rambursă încă o garnitură constatătoare din 44 bucăți.

Bozovicu (Krassó-Szörény megye), 13 Iuliu 1896.

Alexandru Keresztes, proto-pretor.

Piliș, în 24 August 1896 (Comitatul Pestei).

Cu garnitura sunt foarte îndestulit. Mă rog a trimite la cumnata mea baronesa Nyary n. Somogyi la Szunto încă trei asemenea garnituri.

Baron Iulius Nyary.

Contra tusei, răgușelei și flegmei

cel mai bun mijloc este

Zaharul de voronică, (Pemetefű czukorka)

carele face să înceteze aceste bóle foarte îngrabă.

Se póte căpeta în toate apotecele. I cutie costă 30 cr. Câte 5 cutii pentru 1 fl. 50 cr. trimite scutite de porto,

Bela Réthy,

apotecariu în Bekés-Csaba.

[158] 4—10

Turnătoria de clopote și de metal a lui Antoniu Novotny

în Timișóra — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provăduțe cu adiutări de fer bătut, construite spre ale întoree cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomând

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai împede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechin, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechin. Mai departe se recomandă spre facerea saunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 42—48

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

